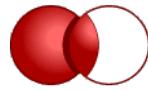

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 007-02, 031-02/05

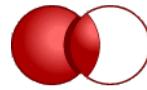
**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
na dan 31.12.2004. godine**

JAVNOG PODUZEĆA ZA «VODNO PODRUČJE SLIVOVA JADRANSKOG MORA»

Sarajevo, svibanj 2005. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

VLADI FBIH

**FEDERALNOM MINISTARSTVU POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA
UPRAVNOM ODBORU JAVNOG PODUZEĆA ZA "VODNO PODRUČJE SLIVOVA
JADRANSKOG MORA"
UPRAVI JAVNOG PODUZEĆA ZA "VODNO PODRUČJE SLIVOVA JADRANSKOG
MORA"**

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju Bilance stanja Javnog poduzeća za «Vodno područje slivova Jadranskog mora» na dan 31.12.2004..godine, te s njim povezane Bilance uspjeha, Izvješća o novčanim tokovima i Izvješća o promjenama u kapitalu, iskazanih na stranicama od 1-14. Odgovornost za ova izvješća snosi menadžment JP za «Vodno područje slivova Jadranskog mora». Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvješćima na osnovu provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili sukladno ovlastima Zakona o reviziji budžeta/proračuna FBiH ("Službene novine FBiH", br.48/99), i sa INTOSAI međunarodnim revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvješćima značajnih pogrešaka kao i da li su finansijske transakcije izvršene sukladno propisima. Revizija je uključila ispitivanja, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvješćima. Revizija je također obuhvatila procjenu primjenjenih računovodstvenih politika te ocjenu značajnih procjena Uprave, kao i ocjenu ukupnog prikaza finansijskih izvješća. Vjerujemo da nam naša revizija daje razumnu osnovu za naše mišljenje.
3. Provedena revizija godišnjih izvješća JP za «Vodno područje slivova Jadranskog mora», nas je uvjerila da Preduzeće prikupljena sredstva nije utrošilo u količini kako je to planirano te da je izvršen prenos neutrošenih novčanih sredstava u iznosu od 1.944.736 KM. Na taj način zakonom definisani ciljevi nisu u potpunosti ostvareni i ako su bili planirani. Ovi problemi su uzrokovani činjenicom što se postavljaju ciljevi koje uprava nije u stanju realizirati, ali i okruženje u kojem posluje Poduzeće. Pored ovog u toku revizije smo utvrdili:
 - S obzirom da ni do danas nisu donijeti dugoročni i srednjoročni planovi Poduzeća, čije donošenje je propisano zakonom, konstatujemo da u Poduzeću ne postoje strateški ciljevi koji bi ga usmjerili u planiranju i potrošnji prikupljenih sredstava. Uprava je u iščekivanju i mišljenja je da ove poslove nije mogla uraditi iz razloga što nisu usvojeni plansko razvojni dokumenti Federacije. Ovaj stav uprave ne možemo prihvati kao razlog za nedonošenje dugoročnih i srednjoročnih planova jer ovako neprecizno planirane pozicije bez sadržaja proizvode dodatni problem koji se odražava u činjenici da Poduzeće nema svoja pravila kada će ono provoditi izbor najpovoljnijeg ponuđača za realizaciju projekata iz osnovne djelatnosti, a kada se to prenosi na druge što otežava kontrolu utroška prikupljenih sredstava.

- Uprava nije usvojila pravila o računovodstvu i politike o iskazivanju i sastavljanju finansijskih izvješća. Navedeno je uzrokovalo različito iskazivanje poslovnog rezultata u izvješću menadžmenta o poslovanju i onog iskazanog u finansijskim izvješćima. Ovaj nesklad se desio iz razloga što se prihodi na kraju obračunskog perioda umanjuju za neutrošena sredstva, što je u suprotnosti sa Računovodstvenim standardima, a to umanjenje u 2004. godini iznosi 1.944.736 KM.
4. Po našem mišljenju, osim za navedeno pod točkom 3., a odnosi se na usklađivanja finansijskih izvješća na kraju obračunskog perioda, finansijska izvješća daju istinit i fer pregled o finansijskom stanju i rezultatima poslovanja Javnog poduzeća za «Vodno područje slivova Jadranskog mora», u svim značajnim segmentima za godinu koja završava sa 31.12.2004. godine.

Zamjenik Generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl.ecc.

Generalni revizor

Mr.sc. Ibrahim Okanović dipl.ecc.

BILANCA USPJEHA ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31.12.2004.GODINE

	2004.GOD.	2003.GOD.
		(NEREVIDIRANA)
PRIHODI OD PRODAJE	2.227.496	1.930.788
TROŠKOVI PRODAJE	2.228.203	1.934.645
GUBITAK IZ REDOVNE DJELATNOSTI	707	3.857
PRIHODI OD KAMATA	4.194	3.857
KURSNE RAZLIKE (NETO)	-3.487	
OSTALI PRIHODI OD FINANCIRANJA		
RASHODI OD KAMATA		
DOBIT IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI	707	3.857
OSTALI PRIHODI	0	0
OSTALI RASHODI	0	0
DOBIT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI	0	0
DOBIT GODINE	0	0
POREZ NA DOBIT		
REZULTAT PERIODA	0	0

BILANCA STANJA NA DAN 31.12.2004.GODINE

	31.12.2004.	31.12.2003. (Nerevidirana)
IMOVINA	4.753.259	3.223.492
DUGOROČNA IMOVINA:	2.579.257	2.560.812
Ostala nematerijalna sredstva	15.603	
Nekretnine, postrojenja i oprema	446.034	426.463
Investicije u toku	162.446	124.251
Ostale dugoročne tražbine		
Ulaganja		
Dugoročne tražbine		
Depoziti kod banaka	423.198	433.887
Ostala dugoročna razgraničenja	1.547.579	1.560.608
KRATKOROČNA IMOVINA:	2.174.002	662680
Zalihe	0	
Ostale kratkoročne tražbine	5.965	10.078
Tražbine za date avanse		
Tražbine od kupaca		
Novac u banci i blagajni	2.168.037	652.602
UKUPNO AKTIVA:	4.753.259	3.223.492
Vanbilančna evidencija	40.837.947	40.837.947
 KAPITAL:	51.691	51.691
Državni kapital	51.691	51.691
 DUGOROČNE OBAVEZE:	2.659.760	2.676.314
Krediti u zemlji	1.946.390	1.962.944
Ostale dugoročne obveze	713.370	713.370
KRATKOROČNE OBVEZE	2.041.808	495.487
Dobavljači-pravna lica u grupi		
Ostali dobavljači	92.523	56.484
Porezi	4.549	3.799
Druge obaveze		
Kratk.razgr.i rezervisanja	1.944.736	435.204
UKUPNO PASIVA:	4.753.259	3.223492
Vanbilančna evidencija	40.837.947	40.837.947

Napomena: Na poziciji vanbilančne evidencije knjiže se promjene na osnovu Odluke Vlade F BiH o prenošenju prava, gospodarenja i uporabe broj:470/2002 od 22.08.2002. godine, a odnose se na vodoprivredne objekte u vlasništvu F BiH na području općina Čapljina, Mostar-jug, Ljubuški i Grude. Navedeni objekti se odnose na vodoprivredne objekte. Na vanbilančnoj evidenciji može se iskazivati tuđa materijalna imovina, data na korištenje drugima. Ovakvo iskazivanje nije u suprotnosti sa Računovodstvenim standardima, ali upravi preporučujemo da preko resornog ministarstva pokrene aktivnosti u smjeru rješavanja vlasništva nad ovim objektima, s obzirom da njihov status po pitanju vlasništva nije riješen. Vrijednost ovih objekata po sadašnjoj vrijednosti je:

- Čapljina – Hutovo blato 13.502.234 KM
- Mostarsko blato – Jasenica 1.455.607 KM
- Imotsko – Bekijsko polje 7.645.789 KM

IZVJEŠĆE O GOTOVINSKIM TIJEKOVIMA NA DAN 31.12.2004.GODINE

Opis	31.12.2004.
Gotovinski tijek iz poslovnih aktivnosti:	
Neto dobit	
Amortizacija /vrijednost usklađivanja nematerijalne imovine	
Smanjenje rezerviranja za rizike i troškove	
Rashodi (prihodi) od otuđenja nematerijalnih sredstava	
Amortizacija /vrijednost usklađivanja materijalne imovine	43.784
Rashodi (prihodi) od otuđenja materijalnih sredstava	
Usklađivanje po osnovu finansijskih stalnih sredstava	
Ostala usklađivanja za negotovinske stavke i tijekove koji se odnose na ulagačke i finansijske aktivnosti	
SVEGA	43.784
Povećanje (smanjenje) zaliha	
Povećanje (smanjenje) tražbina	4.113
Povećanje (smanjenje) obračunatih prihoda	
Povećanje (smanjenje) unaprijed plaćenih troškova	
(Povećanje) smanjenje obveza prema dobavljačima	36.039
(Povećanje) smanjenje ostalih obveza	750
(Povećanje) smanjenje obračunatih nefakturiranih troškova	20.622
(Povećanje) smanjenje odloženih prihoda	1.509.532
SVEGA	1.571.056
A. Neto gotovina dobijena od poslovnih aktivnosti	1.614.840
Gotovinski tijek od ulagačkih aktivnosti:	
Nabavka (prodaja) nematerijalnih sredstava	
Nabavka (prodaja) materijalnih sredstava	-20.940
Dati krediti (povrat kredita) pravnim licima u grupi	-16.553
Dati krediti (povrat kredita) drugim pravnim licima	-10.688
Nabavka (otuđenje) drugih ulaganja	-38.195
Ostali tijekovi od ulagačkih aktivnosti	-13.029
B. Neto gotovina korištena u ulagačkim aktivnostima	
Gotovinski tijek od finansijskih aktivnosti:	-99.405
Primljena pozajmljena sredstva	
Povrat pozajmljenih sredstava	
Ostali tijekovi od finansijskih aktivnosti	
C. Neto gotovina korištena u finansijskim aktivnostima	
Neto povećanje (smanjenje) gotovine na računu i u blagajni (A+B+C)	1.515.435
Početno stanje gotovine na računu i u blagajni	652.602
Konačno stanje gotovine na računu i u blagajni	2.168.037
Neto povećanje (smanjenje) gotovine na računu i u blagajni	1.515.435

IZVJEŠĆE O PROMJENAMA NA KAPITALU ZA 2004.GODINU

OPIS	UPISANI KAPITAL	AKUMULIRANA DOBIT	UKUPNO
Stanje na dan 31.12.2002.godine	51.691		51.691
Izdavanje dionica i ostala povećanja vlasničkog kapitala			
Neto dobit (gubitak) razdoblja			
Stanje na dan 31.12.2003.godine	51.691		51.691
Izdavanje dionica i ostala povećanja vlasničkog kapitala			
Neto dobit razdoblja			
Neto gubitak razdoblja			
Raspored dobiti/dobitka			
Raspored gubitka			
Ostala smanjenja vlasničkog kapitala			
Stanje na dan 31.12.2004.godine	51.691		51.691

IZVJEŠĆE O PROVEDENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠĆA JAVNOG PODUZEĆA ZA «SLIVOVI JADRANSKOG MORA» ZA 2004 godinu

1. Uvod

Javno poduzeće za «Vodno područje slivova Jadranskog mora» (u daljem tekstu Poduzeće) osnovano je na temelju članka 155. stav 1. točka 2. Zakona o vodama («Službene Novine Federacije BiH», broj 18/98) za obavljanje poslova i zadatka upravljanja vodama koju čini skup odluka, aktivnosti i mjera čija je svrha održavanje, poboljšanje i ostvarivanje potrebnog i održivog vodnog režima na određenom prostoru sukladno prirodnim uslovima, planom, potrebama i mogućnostima, vodoprivrednim objektima, javnim vodnim dobrom i za obavljanje drugih poslova i zadatka iz članka 157. Zakona o vodama. Upravljanje vodama ostvaruje se osobito osiguranjem potrebnih količina voda odgovarajuće kakvoće za različite namjene, zaštitom voda od onečišćenja, uređenjem voda i vodotoka i zaštitom od štetnog djelovanja voda.

Prema Statutu Poduzeća koji je odobren od strane Vlade Federacije BiH («Službene novine Federacije BiH», broj 44/98) u Članu 8. Poduzeće obavlja i poslove:

1. arhitektonske i inžinjerijske djelatnosti i tehničko savjetovanje;
2. tehničko ispitivanje i analize;
3. istraživanje i eksperimentalni razvoj u tehničkim i tehnološkim naukama;
4. finansijski zakup-dio koji se odnosi na zakup javnog vodnog dobra;
5. izdavanje časopisa i periodičnih publikacija;
6. izdavanje knjiga.

Unutarnja organizacija i način rada Poduzeća regulirani su Pravilnikom o radu. Poslovi i zadaci Poduzeća obavljaju poslove kroz sektore, odjele i radne jedinice:

Tehnički sektor:

- Odjel za zaštitu od štetnog djelovanja voda
- Odjel za zaštitu voda i mora od onečišćenja
- Odjel za korištenje i gospodarenje vodama
- Odjel pripreme i informatike

Sektor zajedničkih poslova

- Odjel ekonomsko-finansijskih poslova
- Odjel pravnih, kadrovskih i općih poslova

Poduzeće je registrovano kod Višeg suda u Mostaru i upisano u sudski registar pod brojem U/I-1990/98 od 31.12.1998. godine sa 100% državnim kapitalom.

Sjedište Poduzeća je u Mostaru u ulici Ante Starčevića bb.

Poduzeće je u 2004. godini imalo ukupno 14 zaposlenih djelatnika.

2. Rezime

Zakonom o vodama je definirano okruženje u kojem posluje Poduzeće. U članku 17. predviđeno je da se donesu dugoročni planovi razvoja vodoprivrede što je u nadležnosti Parlamenta F BiH i srednjoročni planovi razvoja vodoprivrede što je u nadležnosti Vlade F BiH. S obzirom da ovi planovi razvoja nisu donešeni, a uprava Preduzeća u iščekivanju donošenja istih nije donijela svoje dugoročne i srednjoročne planove konstatujemo da nema jasno definiranih kriterija koji određuju koji su to projekti od strateškog značaja za F BiH. Posljedice takvog okruženja imaju presudan uticaj na rad Poduzeća koji se ogleda u neostvarenju predviđenog investiranja jer se kandidiraju poslovi koji se ne mogu realizirati. Ovo nedonošenje planova je prouzrokovalo nemogućnost utvrđivanja prioriteta i općih interesa sukladno propisima. Poslovanje se sada odvija na način tako što se prikupljaju podaci od županija, koje programe treba realizirati u jednoj planskoj godini, što može dovesti do preferiranja lokalnih interesa u odnosu na

strateške ciljeve. Na ovaj način dio predloženih projekata usvojenih u planskim dokumentima redovno ostaju nezavršeni u obimu kako su planirani, te propisima prikupljena sredstva ostaju neutrošena na računu Poduzeća. Iz ovih razloga bi organi upravljanja i rukovodenja u Poduzeću trebali usmjeriti veću pozornost na utvrđivanje jasno definiranih kriterija koji bi odredili projekte od strateškog značaja za F BiH. Tako definirani kriteriji bi odredili šta to treba ispuniti jedan projekat kako bi se unio u planska dokumenta, ali i realizirao u odgovarajućem planskom periodu. U dosadašnjem radu uprava je sukladno Pravilnikom o kriterijima i mjerilima za usmjeravanje sredstava br: 01-336-6/03 od 31.03.2003. godine sufinansirala odredene projekte, koji nisu pomogli u prevazilaženju problema koji se tiču ostvarivanja planiranih pozicija a kako smo već naveli.

Zakonom o vodama su definirani poslovi i zadaci koje Poduzeće obavlja, da resorno ministarstvo vrši upravni nadzor nad aktivnostima Poduzeća od interesa za F BiH, da županijska tijela uprave nadležna za poslove vodoprivrede vrše upravni nadzor nad provođenjem Zakona o vodama koji su ovim Zakonom stavljeni u njihovu nadležnost, da poslove vodoprivredne inspekcije sukladno navedenim nadležnostima vrše federalni odnosno kantonalni vodoprivredni inspektori, da kontrolu zakonitosti, ispravnosti i pravodobnosti obračunavanja i plaćanja vodnih naknada vrši finansijska policija i federalna odnosno kantonalna vodoprivredna inspekcija. U toku revizije smo se uvjerili da se navedeni poslovi i zadaci slabo ili nikako ne provode, što potvrđuje već navedeno neizvršenje planova.

Izvještavanje o godišnjem poslovanju Poduzeća nije sukladno finansijskim izvješćima iz razloga što su na kraju obračunskog perioda umanjeni prihodi za iznos od 1.944.736 KM kako se nebi iskazivala dobit. Ova dva različita načina iskazivanja poslovnog rezultata iskrivljuju sliku o poslovanju pa smatramo da uprava u budućem poslovanju ne treba umanjivati prihode, jer Poduzeće nije obveznik poreza na dobit iz razloga što ne ostvaruje dobit na tražištu.

Pored ovog navedenog uprava nije, sukladno preporukama iz prethodne revizije, donijela svoje računovodstvene politike, te samim tim nije odredila kako da iskazuje poslovne događaje. One su bile potrebne tim više što propisima nije regulirano kako će se postupati, a isti su predviđjeli da ta područja definira rukovodstvo Poduzeća zavisno od svojih specifičnosti.

U toku revizije smo identificirali spornu tražbinu od poduzeća Plantaže Čapljin. Problem je što je ovo poduzeće nelikvidno i što nije u mogućnosti izmirivati ugovorene obaveze. Potrebno je da se obrati pažnja na ovaj problem, kako bi se osiguralo učešće u stečajnoj masu u slučaju da se u tom poduzeću pokrene stečajni postupak.

3. Cilj i obim revizije

Revizija je obavljena sa ciljem da se ocijeni adekvatnost poduzetih mjera od strane menadžmenta Poduzeća u provođenju postavljenih ciljeva što se obezbjeduje uređenjem ključnih poslovnih operacija u kojima prilikom njihovog izvođenja mogu nastati značajna odstupanja, izvještavanje o tim operacijama, pouzdanošću računovodstvenih evidencija kao i usaglašenosti finansijskih transakcija sa propisima.

Finansijske transakcije smo testirali sistemom uzorka kako bi iznijeli mišljenje o finansijskim izvješćima i da bi utvrdili da li sistem kontrola funkcioniра adekvatno, te njegovu pouzdanost.

Vremenski okvir revizije smo ograničili na 2004 godinu. Isto tako nismo obuhvatili cijelokupno područje poslovanja i utvrdili svako područje gdje se može pojaviti problem, niti smo ispitivali sve transakcije jer su nam resursi i vrijeme ograničeni. U slučajevima kada to okolnosti budu zahtijevale Tim ureda za reviziju će predstojećom revizijom obuhvatiti i pojedine pozicije koje se odnose na prethodne godine.

Data je veća značajnost u odnosu na druga, oblastima kao što su strateško planiranje i iskazivanje rezultata poslovanja, načinu na koji je vršen odabir najpovoljnijeg ponuđača i kontrola nad pojedinim vrstama troškova i imovine.

4. Prethodne revizije

Ured za reviziju budžeta Federacije BiH, vrši drugi put reviziju za JP za «Vodno područje slivovi Jadranskog mora», ograničavajući svoju reviziju na 2004 godinu, a prvi put je reviziju obavio za 2001. godinu, kada je dao i preporuke.

Prilikom otpočinjanja revizije tim Ureda za reviziju je od menadžmenta Poduzeća dobio Informaciju broj: 01-724/03 od 19.06.2003. godine i dokaze o poduzetim mjerama i implementaciji preporuka po revizorskem izvješću za 2001. godinu. U navedenoj Informaciji koja je usvojena na 11. sjednici pod brojem: 01-336-2/03 dana 31.03.2003. godine od strane Upravnog odbora je navedeno da su sve preporuke iz prethodne revizije ispoštovane osim:

- Izrade dugoročnog i srednjoročnog plana Poduzeća iz razloga što isti nije reguliran na nivou BiH, a donošenje novog Zakona o vodama je u tijeku, kojim će se riješiti status Poduzeća iz čijeg rješavanja će proizaći i obveze donošenja dugoročnog i srednjoročnog plana.
- Nije donijet pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama iz razloga što isti treba biti sukladan novom Zakonu o vodama čije donošenje je u tijeku.

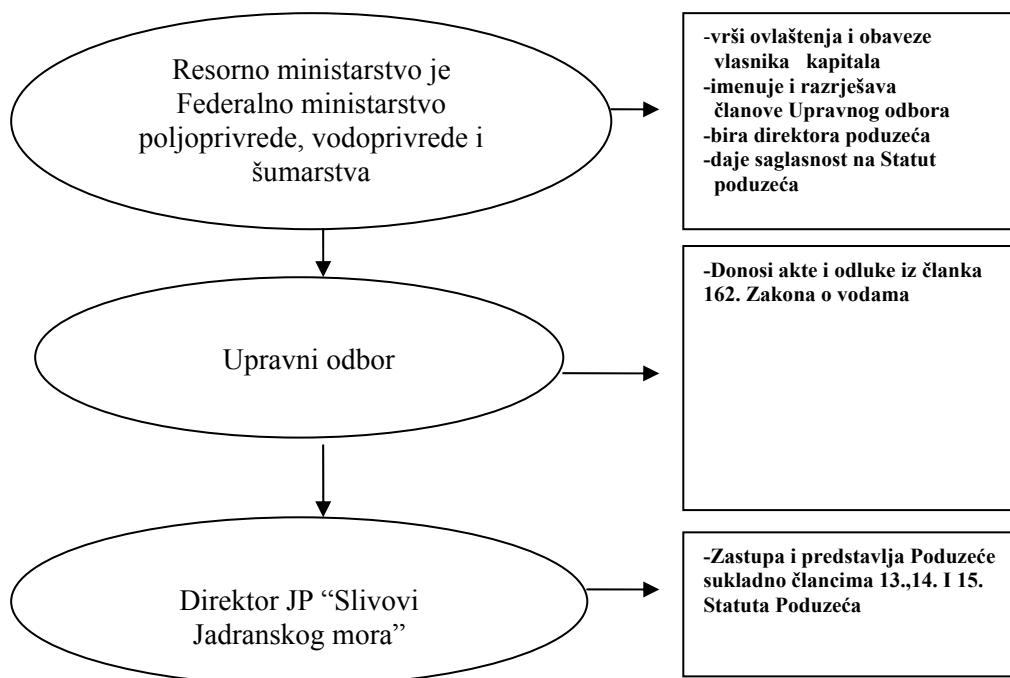
S obzirom na značajnost ovdje je potrebno istaći da se Poduzeće pismeno očitovalo i dokumentacijom potkrijepilo i po pitanju odredbi članka 243. stavak 2. Zakona o vodama da Parlament BiH ratificira ugovore koje ovo Poduzeće sklopi sa drugim državama, i navelo da na osnovu mišljenja resornog ministarstva prema članku 1. i 2. ugovora o uređenju vodnogospodarskih odnosa zaključenog između BiH i RH 1996. godine nadležna vodoprivredna poduzeća i druge ustanove koje se bave vodoprivrednim poslovima ostvarivat će direktne kontakte i sporazumno rješavati vodogospodarska pitanja, bez obveze ratifikacije od strane Parlamenta BiH. Suglasno navedenom poduzeće je zaključilo s HEP-om Zagreb Sporazum o reguliraju međusobnih obveza po osnovi korištenja voda za proizvodnju električne energije u HE Orlovac broj: 01-347/01 od 19.04.2001. godine kojim je uređeno pitanje plaćanja posebnih vodnih naknada za korištenje voda Buškog jezera. U prosincu 2003. godine je HEP organizovao poslovnu jedinicu u F BiH koja sada vodne naknade izmiruje kao i svaki drugi obveznik u F BiH.

Na temelju zakonskih ovlasti mi vršimo reviziju poslovanja koja obuhvata iznošenje mišljenja o finansijskim izvješćima, o sukladnosti finansijskih transakcija sa važećom regulativom, ocjenu sistema internih kontrola i ocjenu računovodstva.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 Upravljanje i rukovođenje

Upravljanje i rukovođenje u Javnom poduzeću «Vodno područje slivovi Jadranskog mora» propisano je na sljedeći način:

Upravljačku funkciju u JP za «Vodno područje slivova Jadranskog mora» vrši Upravni odbor, čije imenovanje je Vlada F BiH izvršila Rješenjem broj 552/2003 od 30.10.2003. godine o privremenom imenovanju članova Upravnog odbora čiji konačni sastav je objavljen u Službenim novinama F BiH broj 45/04, što znači da ima potpunu kontrolu, ali i odgovornost nad poslovnim i finansijskim procesima. Problem koji smo uočili u radu Upravnog odbora je prevladavanje lokalnih interesa, koji se odražava u neizvršavanju planova, ali i nedovoljnu iskorištenost prikupljenih vodnih naknada koje redovno iz godine u godinu ostaju dijelom neiskorištena i svake godine su veća.

Ovi navodi nas upućuju na zaključak da resorno ministarstvo ne vrši dovoljan upravni nadzor nad radom Poduzeća, što dodatno potvrđuje činjenica da nisu donešeni dugoročni i srednjoročni planovi sukladno članku 162. Zakona o vodama.

Iz navedenog se može izvući jedinstven zaključak da direktor ne provodi u potpunosti sve zadatke koji su definirani člankom 163. Zakona o vodama, jer je on odgovoran za provođenje planova, utvrđene poslovne politike, odluka Upravnog odbora i za vršenje djelatnosti Poduzeća.

Direktor Poduzeća je imenovan od strane Upravnog odbora u prijašnjem sustavu odlukom broj 568/2002 od 14.11.2002. godine na mandat od četiri godine.

Preporuka menadžmentu:

- **Da se kroz rad Upravnog odbora obezbijedi da prevladaju interesi od značaja za F BiH naspram lokalnih, koji će se očitovati kroz bolje donošenje planova iz osnovne djelatnosti Poduzeća, ostvarenje istih i veći angažman po pitanju prikupljanja vodnih naknada, kao i da se donesu dugoročni i srednjoročni planovi kako bi uprava imala orijentaciju u provođenju osnovnih zadataka.**

5.2. Finansijski plan i planiranje poslovnih aktivnosti

Finansijski plan i planiranje poslovnih aktivnosti čije je donošenje u kompetenciji Upravnog odbora je izvršeno na temelju poslanih upita od strane Poduzeća korisnicima u oblasti vodoprivrede o njihovim

potrebama za sredstvima u 2004. godini. Ovi upiti su sadržavali procjene bilance sredstava, prioritete i kriterije usmjeravanja sredstava po namjenama i druge informacije, rokove i procedure donošenja.

Plan za 2004. godinu je Upravni odbor usvojio 26.02.2004. godine, na koji je resorno ministarstvo dalo suglasnost broj:04-25-81-1/04 od 30.03.2004. godine. Iz ovoga proizilazi da je plan donešen sa zakašnjenjem i da je poslovanje za prva tri mjeseca vršeno na osnovu odluke o privremenom financiranju. Ova konstatacija dodatno potvrđuju naš zaključak da organi upravljanja i rukovođenja u Poduzeću nemaju jasno definisane strateške ciljeve jer nisu donijeli dugoročne i srednjoročne planove Poduzeća.

Prilikom usporedbe pojedinih pozicija iz izvješća o poslovanju i finansijskih izvješća utvrdili smo da je otežano uspoređivanje zbog različitog pristupa u izvješćima. Naime, izvješća o radu su sačinjena po principu proračunskih korisnika, a finansijska izvješća su sačinjena po principu za poduzeća. Ovi problemi su dijelom uzrokovani nepostojanjem Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenih politika. Iz izvješća je ipak vidljivo da se planovi ne ostvaruju u onoj mjeri kako je to planirano, što proizvodi učinak da se sredstva koja su prikupljena od vodnih naknada ne iskorištavaju potpuno. Iz godine u godinu ova sredstva se prenose i svake godine su veća.

Preporuka menadžmentu i Upravnom odboru:

- **Da organi upravljanja i rukovođenja u što kraćem roku, sukladno članku 157. Zakona o vodama, donesu dugoročne i srednjoročne planove, kako bi mogli ostvarivati ciljeve koji su definisani ovim zakonom.**

5.3. Obveze i razgraničenja

Na dan 31.12.2004. godine ukupne obveze i razgraničenja Poduzeća iznose 4.701.568 KM od čega:

- Kratkoročne obveze i razgraničenja	2.041.808 KM,
- Dugoročne obveze i razgraničenja	2.659.760 KM.

Kratkoročne obveze i razgraničenja se sastoje iz redovnih obveza koje su izmirene početkom 2005. godine i razgraničenja u iznosu 1.944.736 KM koja se odnosi na nerealizovana sredstva koja su prenešena u narednu godinu. Ovdje možemo konstatirati da se u svim slučajevima ne radi o prenosu za ugovorene projekte već se prenosi onoliko sredstava kako se nebi iskazala dobit.

Dugoročne obveze i razgraničenja se odnose:

- Dugoročni kredit Svjetske banke za sanaciju komunalne infrastrukture u sektoru vodoopskrbe, kanalizacije i krutog otpada po Ugovoru broj: 01-11/99 koji se satoji iz otplate 1.681.859,00 KM i kamate 218.692,45 KM.
- Dugoročni kredit od Kuvajtskog fonda za razvoj po Ugovoru broj: 01-717/00 koji u ukupnom iznosu otplata i kamata iznosi 45.838,87 KM.
- Ostale dugoročne obveze i razgraničenja iznose 713.370 KM i odnose se na donaciju Španske vlade (Eko sistem rijeke Neretve i vodoprivredne stanice), koji je knjižen sukladno Računovodstvenom standardu donacija i pomoći broj 20.

Preporuka menadžmentu:

- **Da se prenošenje (rezerviranje) sredstava u narednom periodu, obavlja samo za ugovorene projekte koji nisu realizovani, a sve sukladno Računovodstvenom standardu 37. kako bi odliv sredstava bio izvršen samo za pouzdano mjerljive obveze.**

5.4. Tražbine

Na dan 31.12.2004. godine ukupne tražbine iznose 429.163,74 KM i sastoje se:

1. Kratkoročne tražbine u ukupnom iznosu od 5.965,24 KM koje se odnose na dospjele a ne uplaćene anuitete po kreditu Plantaže Čapljina u iznosu od 5.765,24 KM i 200,00KM za akontacije od radnika.

2. Dugorčne tražbine u ukupnom iznosu od 423.198,50 KM se sastoje:

- Kredit po ugovoru br: 01-1072/98 Dalmata Gabela Polje uredno se otplaćuje, pa je stanje na dan 31.12.2004. godine istovjetno sa karticom i otpatnim planom
 - otpata 177.391,61 KM
 - kamata 24.280,46 KM
- Kredit po ugovoru br: 01-1073/98 Plantaže Čapljina se nije počeo otplaćivati do 31.12.2004. godine i stanje je nepromijenjeno
 - otpata 118.261,07 KM
 - kamata 21.952,21 KM
- Krediti dati zaposlenim za rješavanje stambenih problema u iznosu od 81.313,15 KM.

Preporuka menadžmentu:

- **Da se obezbijedi potpuni nadzor nad vraćanjem kredita od Plantaže Čapljina iz razloga što je račun ove firme blokiran i vjerovatno se radi o nelikvidnoj firmi, a kako bi se obezbijedilo eventualno učešće u stečajnoj masi ukoliko dođe do stečaja ovog poduzeća. Također smo mišljenja da je potrebno izvršiti rezervisanja i korekciju po ovom osnovu u finansijskim izvješćima u 2005. godini kako se nebi došlo u nepovoljnu poziciju u slučaju negativnog ishoda.**

5.5. Prihodi

Zakonom o vodama ("Službene novine FBiH" broj 18/98) član 170. regulirano je financiranje vodoprivredne djelatnosti putem naplate općih i posebnih vodoprivrednih naknada. Obveznici plaćanja ovih naknada su korisnici i zagadivači voda (fizička i pravna lica), kako je to regulisano Zakonom o vodama član 172. i 180. i donesenim podzakonskim aktima.

Poduzeće prihode ostvaruje na osnovu Zakona o vodama. Ukupan prihod Poduzeća ostvaren u 2004. godini, sa uključenim prenesenim sredstvima iz 2003. godine u iznosu 782.506 KM, iznosi 4.523.729 KM, što je 94,20% planiranog iznosa. I ovdje je vidljiv nesklad između izvještaja o poslovanju i finansijskih izvješća. Naime, u izvješću o poslovanju u prenesenim sredstvima u ukupnom iznosu od 782.506 KM, pored sredstava koja su stvarno prenešena iz 2003. godine u iznosu od 435.204 KM još su sadržana i sredstva po osnovu donacije od Kraljevine Španjolske u iznosu od 347.302 KM. Iz ovog razloga dolazi do nesklada sa izvještavanjem u finansijskim izvješćima.

U narednoj tabeli je dat pregled planiranih i ostvarenih prihoda koja su iskazana u izvještaju o poslovanju za 2004.godinu.

OPIS	PLANIRANO	OSTVARENO	INDEKS(%)
Prenesena sredstva iz 2003.godine	782.506	782.506	100,00
Učešće Hrvatskih voda u realizaciji projekata od zajedničkog interesa	40.000	12.725	31,81
Posebna vodne naknade	3.950.000	3.728.498	94,39
Ostali izvori sredstava	30.000	-	
UKUPNO	4.802.506	4.523.729	94,20

Analizirajući gore pomenute kategorije (plan, rebalans, izvršenje i indeks ostvarenja), ističemo da su prihodi ostvareni u planskim okvirima sa minimalnim odstupanjima.

Kod naplate posebnih vodoprivrednih naknada je prisutan problem umanjene naplate. Institucije koje su po zakonu dužne voditi kontrolu obračuna i naplate ne čine dovoljno u ovom pravcu. Poduzeće je u više

navrata pokušavalo riješiti ovaj problem ali bez većeg uspjeha, što se u narednom periodu mora poboljšati.

Naplata posebnih vodoprivrednih naknada po županijama i vrstama koja je ostvarena u 2004. godini, a ne sadrži prenesena sredstva iz 2003. godine u iznosu od 435.204 KM prikazana je u slijedećoj tabeli:

Kanton	Naknada za registraciju vozila	Naknada za korištenje voda	Naknada za zaštitu voda	Naknada za izvađeni materijal i uplatu javnog zakupa	Ukupno
Herceg Bosanska županija	191.618	296.241	11.289	-	499.148
Zapadno Hercegovačka županija	412.542	10.530	12.301	6.514	441.887
Hercegovačko Neretvanska županija	824.517	1.845.645	77.206	47.875	2.795.243
Ukupno:	1.428.677	2.152.416	100.796	54.389	3.736.278

Potrebno je istaći da je ostvarenje prihoda u 2004. godini u odnosu na prošlu 2003. godinu veće za 87% što je rezultat potpune primjene zakonske regulative, a odnosi se na sredstva uplaćena od strane općine Jablanica, Konjic, Mostar-sjever, Mostar-stari grad, Mostar-jugoistok sukladno Zakonu o vodama.

Preporuka menadžmentu:

- Da se učine dodatni napor i kako bi se obezbijedio veći nadzor nad naplatom vodnih naknada od strane nadležnih organa i pored činjenice da organi upravljanja i rukovođenja u Poduzeću nemaju presudan uticaj u ovoj oblasti.
- Da se u narednom periodu ne vrši storniranje ostvarenih prihoda kako bi isti bili priznati u periodu u kojem su i nastali sukladno Računovodstvenom standardu 18.

5.6. Rashodi

Ukupno ostvareni rashodi u 2004. godini iznose 2.228.203 KM, što je u odnosu na plan od 4.696.405 KM manje za 2.468.202 KM. Iz navedenog se može vidjeti veliki debalans između planiranih rashoda i ostvarenih rashoda što smo već naveli u prethodnim poglavljima, a što ukazuje na neostvarenje plana izazvanu nemogućnošću općina i županija da svojim učešćem prate planirane projekte tako da je plan ostvaren samo 49,35%, što dalje navodi na zaključak da se ne ostvaruju strateški ciljevi, kao i da se kandidiraju poslovi koji se ne mogu izvršiti.

U slijedećoj tabeli su iskazani rashodi, koji su ostvareni u osnovnoj djelatnosti Poduzeća, ali iskazani samo za dio koji se odnosi na županije.

Namjena/Županija	Planirano	Ugovoreno	Realizovano
Herceg Bosanska županija	398.347	264.941	118.956
Zapadno Hercegovačka županija	812.500	733.847	619.398
Hercegovačko Neretvanska županija	1.597.507	611.105	566.926
Ukupno:	2.808.354	1.609.893	1.305.280

Administrativna odgovornost menadžmenta za povjereni upravljanje i rukovodenje cijeni se kroz slijedeće:

- da su godišnji izvještaji uradeni tako da je menadžment obezbijedio efikasno izvođenje poslovnih operacija,
- da je pouzdano o tome izvjestio
- da je postupao po eksternim i internim pravilima.

5.6.1. Izvođenje radova iz osnovne djelatnosti Poduzeća i odabir izvođača

Najznačajniji rashodi su ostvareni na poziciji ulaganja u projekte čije ostvarenje je osnovna djelatnost Poduzeća u iznosu 1.579.235 KM, a radi se o uređenju riječnih korita, spriječavanju od poplava i zaštite voda od zagadenja.

Na ovoj poziciji su iskazani izvršeni radovi redovnog održavanja objekata obrane od poplava, te učešće u troškovima rada izgrađenih postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda (Neum, Ljubuški i Grude).

Od ukupnog iznosa svih preuzetih obveza u vrijednosti od 1.827.138 KM u tijeku 2004. godine za realizirane radove plaćeno je 1.481.440 KM. Vrijednost ugovorenih radova koji nisu završeni u 2004. godini a bit će realizirani u 2005. godini iznosi 314.048 KM. U okviru projekta koji se financira sredstvima kraljevine Španjolske planirani rok završetka projekta je siječanj 2006. godine u ovoj godini su završeni radovi u iznosu 38.195 KM, što sa radovima realiziranim u 2003. godini iznosi ukupno 162.446 KM. Preostali iznos će biti realiziran u 2005. godini. Ova sredstva se vode kao donacija u tijeku.

Također tijekom 2004. godine pokrenute su procedure za izbor izvođača, odnosno konzultanata, za više planiranih aktivnosti. Kako procedure nisu završene do kraja godine zbog žalbenih postupaka predviđeno je da se po okončanju procedura pristupi sklapanju ovih ugovora u prvom kvartalu 2005. godine. Sredstva, kojima prema planu za 2004. godinu Poduzeće treba da učestvuje u ovim radovima iznose 250.000 KM.

Nizak stupanj ostvarenja planiranih aktivnosti je uzrokovan sljedećim razlozima:

- Općine kao nosioci investicijskih radova nisu osigurale vlastita sredstva koja su bila planirana, nisu pripremili odgovarajuću tehničku dokumentaciju, nisu riješile imovinsko-pravne odnose, nisu pribavile odgovarajuće dozvole itd.
- Procedure za nabavku roba, radova i usluga u pojedinim slučajevima trajale su izuzetno dugo zbog žalbenih postupaka tako da neke od procedura nisu okončane tijekom 2004. godine. Vrijednost ovih radova po planu iznosi 250.000 KM.
- Implementacija II faze projekta «Institucionalno jačanje sektora voda» predviđene su značajne promjene kako u nadležnostima pojedinih institucija u sektorу voda, tako i u načinu finansiranja pojedinih aktivnosti. Prolongiranje pojedinih aktivnosti u ovog projekta (prvenstveno vezano za izradu nacrta novog Zakona o vodama kao i aktivnosti koje se odnose na uspostavu GIS baziranog informacijskog sustava voda u BiH su na određen način rezultirale odlaganjem realizacije pojedinih stavki, kako bi bilo izbjegnuto bilo kakvo preklapanje aktivnosti.
- U 2004. godini otpočele su pripreme aktivnosti za realizaciju GEF projekta «Upravljanje ekosustavima riječnog bazena Neretve i Trebišnjice» čija je ukupna vrijednost predviđena u iznosu od 13 milijuna US\$. Projekat je prekogranični i njegova priprema se ralizira zajednički sa institucijama Republike Hrvatske.
- Ukupna sadašnja vrijednost stalnih sredstava na dan 31.12.2004. godine iznosi 446.034 KM. U 2004. godini vlastitim sredstvima je nabavljeno 47.751 KM.
- Tijekom 2004. godine nastavljena je realizacija II faze Projekta «Podrška obnovi ekosustava rijeke Neretve» koja prvenstveno obuhvata uspostavu sustava monitoringa kvantiteta i kvaliteta voda. Projekat se financira donacijom Kraljevine Španjolske s tim da će dio eventualno potrebnih dodatnih sredstava biti osiguran vlastitim sredstvima Planom za 2005. godinu. Ova druga faza se implementira pod vođstvom Poduzeća uz stalnu koordinaciju sa OTC-om. U 2004. godinu je realizirano 38.194,60 KM od ovog projekta. Ukupna vrijednost radova II faze iznosi 347.302,47 KM i vodi se kao investicija u tijeku, a završetak je planiran za siječanj 2006. godine.
- Krajem godine otpočeta je realizacija projekta EC-CARDS 2003 «Upravljanje kvalitetom voda na razini riječnog bazena» čijim prvim dijelom je predviđena nabavka opreme za monitoring kvaliteta i kvantiteta voda, kako za potrebe ovog Poduzeća tako i za druge institucije sektora

voda u BiH. Ukupna vrijednost opreme iznosi 3 miliona Eura. Drugi dio ovog projekta se odnosi na tehničku pomoć.

- U 2004. godini Poduzeće je bilo uključeno u pripremu projekta Svjetske banke «Urbana infrastruktura» Ukupan iznos kreditne linije je 20 miliona US\$ koji sadrži i komponentu vodoopskrbe.
- Poduzeće je također uključeno u pripremne aktivnosti za novi GEF projekt «Zaštita Kvaliteta voda» čija je ukupna vrijednost oko 20 miliona US\$, od čega su planirana GEF grant sredstva u iznosu od 9 miliona US\$.

Izvršili smo provjeru načina odabira najpovoljnijih ponuđača. Uvidom sistemom uzorka smo izvršili pregled odvojeno za nabavku stalnih sredstava i obavljanje poslova iz osnovne djelatnosti Poduzeća. Utvrdili smo da se u oblasti osnovne djelatnosti Poduzeća poslovi vrše na način da općine kandidiraju projekte, vrše odabir izvođača, učestvuju u financiranju i nosoci su izvođenja radova, a Poduzeće sukladno Zakonu o vodama vrši samo sufinanciranje. Problemi koji nastaju, a koje smo već naveli u našem Izvješću je nedostatak novca u općinama i županijama tako da sredstva u Poduzeću koja bi se potencijalno mogla investirati u projekte ostaju neiskorištena. Poduzeće je u svim tim slučajevima imalo svog predstavnika u komisijama za odabir.

Za utrošena sredstva na ovoj poziciji Poduzeće je izvršilo odabir samo za izvođače za izvođenje radova na redovnom održavanju objekata gdje nije vršen odabir javnim nadmetanjem nego sukladno Odluci resornog ministarstva broj 10-02-81/04 od 16.03.2004. godine kojom je odobren direktni odabir izvođača jer se radilo o dugogodišnjem i specijaliziranom izvođaču.

5.6.2. Ostali rashodi Poduzeća

Tim Ureda za reviziju je izvršio sistemom uzorka i uvid u sve ostale kategorije rashoda. Nismo uočili nepravilnosti u promjenama koje su se desile u 2004. godini, niti bi isticali neke kategorije rashoda.

Najznačajniji rashodi u ovim katergorijama rashoda su isplate zaposlenim u koje smo također izvršili uvid.

- bruto plaće i naknade	320.080 KM
- ostali troškovi zaposlenih (topli obrok, prevoz)	44.846 KM

Prosječna najveća plaća u Poduzeću u 2004. godini bez minulog rada je iznosila 1.468 KM, a najniža također bez minulog rada je iznosila 667 KM.

5.7. Upravljanje gotovinom

Poduzeće u poslovanju koristi centralizovani način raspolažanja sredstvima na računima koji su otvoreni kod poslovnih banaka. Sva sredstva se nalaze pod kontrolom menadžmenta.

Stanje na dan 31.12.2004. godine u banci i blagajni je bilo:

• Novac u blagajni	1.045 KM
• Uni Credit Zagrebačka banka	1.206.772KM
• CBS banka	20.342KM
• Raiffeisen bank	51.488KM
• Devizni račun u Kunama	6.018KM
• Devizni račun u Eurima	452.117KM
• Blokirana sredstva kod Hercegovačke banke	244.262KM
• Sredstva na podračunu Španjolske vlade	185.993KM

UKUPNO: **2.168.037KM**

U razgovoru sa odgovornim osobljem rečeno nam je da je osnovno pravilo rada u odabiru banaka kod kojih su oročavana sredstva bila kamatna stopa. **Odabir banaka na osnovu javnog oglašavanja nije vršen pa menadžmentu preporučujemo da u narednom periodu i to uradi.**

Preporuka mandžmentu:

- Da se odabir banaka vrši javnim nadmetanjem u najboljem interesu za poduzeće, kako bi na taj način troškovi po ovom osnovu bili svedeni na najmanju mjeru.

KOMENTAR

Menadžment Poduzeća se u ostavljenom roku očitovao na Nacrt izvješća Tima Ureda za reviziju F BiH. U očitovanju nisu prezentirani novi dokazi, koji bi uticali na izmjenu mišljenja, koje je dato u Nacrtu izvješća i dodatno su obrazložene pozicije koje su bile predmet naših nalaza. Opravdana obrazloženja su prihvaćena i ukomporirana u Konačno izvješće, a odnose se na preciznije određivanje pojedinih navoda. Također, u očitovanju su navedene pojedine neosnovane primjedbe, koje nisu mogle biti prihvaćene od strane Tima Ureda za reviziju. Takvi navodi ukazuju na nerazumijevanje naših navoda pa ćemo ih radi boljeg rezumijevanja dodatno pojasniti:

- Sredstva koja nisu iskorištena u 2004. godini, a prenesena su u narednu godinu u iznosu od 1.944.736 KM u odnosu na ukupne iskazane prihode u iznosu od 4.523.729 KM čine jasan pokazatelj neostvarenja plana. Ako se ovome doda činjenica da su prenešena sredstva iz godine u godinu veća, ova naša konstatacija postaje još više uvjerljivija. Također iz Pregleda radova i aktivnosti koje se finansiraju iz odloženih prihoda je vidljivo da su u prenesenim sredstvima sadržani i iznosi koji se odnose na neugovorene poslove. S obzirom da je prenos sredstava vršen i u prethodnim godinama vidljiv je kontinuitet u neostvarivanju planova. Uzimajući u obzir navedeno i dalje je opravdana naša konstatacija da se planovi ne izvršavaju u cijelosti, da se neutrošena sredstva ne prenose za tačno ugovorene poslove što u suštini potvrđuje činjenicu da je otežano upoređivanje sa planom.
- Timu Ureda za reviziju je jasan razlog nastajanja razlike u izještavanju, a kako je to u našem Izvještaju na više mjesta navedeno. Ipak mišljenja smo da ovakav način nije u skladu sa računovodstvenim standardima što je također pojašnjeno u Izvještaju.
- Mi u našem Izvješću nismo imali namjeru da ukažemo na neriješen vlasnički status vodnih objekata, a također nismo mogli navesti da je bilančna pozicija neodgovarajuća na kojoj ih vodite. Naša namjera je bila da skrenemo pažnju da je potrebno definisati vlasnički status tih objekata u budućnosti u smislu da ih dobijete u vlasništvo kako bi ih mogli uknjižiti na odgovarajuće bilančne pozicije kako bi mogli na njih knjižiti nova ulaganja u njih i sukladno s tim obračunavati odgovarajuću amortizaciju.
- U potpunosti razumijemo navode koje ste naveli u očitovanju, a koji se odnose na neriješen status Poduzeća kako vi navodite. Međutim, naš zadatak nije da donosimo propise, nego da utvrđujemo da li se postupa po njima. Svjesni smo svih problema i mišljenja smo da će ovo naše Izvješće pomoći u njihovom rješavanju. Kada navodite da status Poduzeća nije u potpunosti riješen, mi se možemo složiti sa Vama. Međutim, isto tako je tačno da Vi nemate prepreka da donesete dugoročni i srednjoročni plan, kao i sve nedostajuće interne akte koji bi Vam zasigurno pomogli u uspješnijem poslovanju. Zakon o vodama sve ovo Vam omogućuje i nema razloga da se ono što je propisano Zakonom odlaže, a svako naredno unapređenje Zakona koje spominjete u očitovanju, za koje smo mi saglasni da je potrebno, će samo poboljšati Vaše poslovanje.
- Računovodstveni standard 18. definiše prihode način njihovog priznavanja i knjiženja. S obzirom da mi u našem Izvješću skrećemo pažnju da se prihodi trebaju knjižiti u momentu njihovog nastajanja ne radi ni o kakvoj grešci tako da nije jasan Vaš navod iz očitovanja.

Viši revizor

Revizor

Ismeta Junuzović

Fuad Velić